

bane. Hvis det nu sker, hvad jeg tror, vil jeg haabe, at vi faa Plads til at udvide os lidt mere i denne Udbygning paa Jylland Øst for Linien Aarhus—Randers. Naar vi først skulle til at anlægge en Kraftstation, der vil koste saadant noget som 1 Mill., er det nødvendigt, for at det skal kunne betale sig, at vi faa et nogenlunde stort Omraade at arbejde paa. (A. Nielsen: Efter Viborg). Ja, gerne til Viborg. Det er nødvendigt, at vi i alt Fald faa alle de Ledninger, der er Plads til mellem Aarhus, Randers, Grenaa, Æbeltoft —, og maaske Hadsund —, Mariager, i alle Tilfælde hele denne Strækning Øst for Aarhus—Randers, saa vidt som det er muligt uden at gaa Statsbanerne for nær. Jeg vil derfor henstille til den højtærede Trafikminister, om det ikke var muligt, at det omtalte Selskab, hvis det var kapitalstærkt nok og i det hele mente at kunne tage denne Opgave op, kunde overtage eller paa visse Betingelser forpagte de Statsbaner, der ere derude. Staten har jo i sin Tid overtaget Randers—Ryomgaard—Grenaa og Ryomgaard—Aarhus Banen for saadant noget som 43 pCt. af Anlægssummen, og hvis Staten nu vilde afstaa disse Baner, vilde den derved faa adskillige Penge fri, som den kunde anvende andetsteds. Naar Beboerne selv ønske det, synes jeg, det var en Ting, der var meget ønskelig. Saa kunde vi anlægge vore Ledninger og Linier derude, akkurat som vi vilde, uden paa nogen mulig Maade at konkurrere med Statsbanerne. Det er noget, som jeg mener, inden altfor lang Tid kunde klares, om vi ere kapitalstærke nok til at gøre det, hvis Regering og Rigsdag vilde stille sig velvilligt dertil. Og hvis vi ikke kunne faa Kapitalen i Stand dertil, haaber jeg, at man med Beholdelse af Statsbanen ikke vil se smaaligt paa det, men give os Adgang til at udvide Nettet saa stærkt som muligt og ikke tage altfor stærkt Hensyn til Konkurrencen. Den Stærkstrøm, jeg talte om, kan jo føres milevidt og komme til en hvilken som helst Plads, og gennem en Transformator kan den sættes ned til en Lavstrøm og gaa ud til hvert eneste Hus i lavspændte Ledninger. Deri ligger disse Strømmes store Betydning, at de baade kunne bruges som Stærkstrøm og som Lavstrøm, man

kan ogsaa transformere Lavstrøm op til Højstrøm ved en simpel og sindrig Indretning; har man set den een Gang, forstaar man den let.

Man har ellers ment, at den elektriske Drift kun kunde anvendes omkring store Byer, f. Eks. mellem København og Klampenborg, og paa kortere Afstande, men der er ingenting i Vejen for ogsaa at anvende den ude i Landet, naar blot Trangen til den elektriske Kraft er til Stede, om den er spredt, det gør ingenting. Man fører den frem som Stærkstrøm og transformerer den, saa bliver der Kraft nok til Forbrugerne. Men der skal et vist Forbrug til, for at det kan betale sig baade til at forrente og afdrage en saadan bekostelig Kraftstation, og for at Driften kan gaa sin regelmæssige Gang. Der kræves, at der skal være Tog paa Ledningen hele Tiden for at benytte Kraften. Man har ogsaa tænkt sig, at man kun kunde køre med Personer, men man kører lige saa godt med Kul, Foderstoffer, Halm, Hø og Kvæg som med Folk. Det kan dels ske adskilt i Fragt- og Personbefordring, dels kombineres i eet Tog, eller Godstogene kunne gaa mellem Persontogene eller om Natten, som det mange Gange sker i Udlandet. Jeg har altsaa saa stærkt, jeg kunde, anbefalet disse elektriske Baner til velvillig Overvejelse, og jeg haaber, vi maa faa Lov til, som der er stærk Udsigt til, at anlægge de Baner, som her ere foreslaaede, med de nødvendige Ændringer, fordi jeg tror, at de ville have stor Betydning. Jeg tvivler ikke om, at vi, naar der er gaaet nogen Tid, ville anvende Elektriciteten i langt større Udstrækning endnu, og at vore Efterkommere en Gang ville sige, at det var mærkeligt, at vi ikke for lang Tid siden havde opdaget, at de store Tørvemoser kunde udnyttes til elektrisk Kraft. Den Tid vil komme, da baade Høj- og Lavmoser i Jylland ville blive anvendte til Kraft, og det vil skabe en helt anden Kultur i Jylland end den, vi nu kende.

Saa vil jeg blot tilføje en enkelt Ting om disse Baner. Jeg kunde tænke mig, vi kunde omdanne Randers—Hadsundbanen. Men selv om den ikke kan omdannes til elektrisk Bane, bør den i alt Fald stilles gunstigere end nu, idet den er